

ภาษีการเดินทางออกนอกราชอาณาจักร

พระราชกำหนดภาษีการเดินทางออกนอกราชอาณาจักร พ.ศ. ๒๕๒๖ ได้กำหนดให้ กรมสรรพากรจัดเก็บภาษีการเดินทางออกนอกราชอาณาจักร ซึ่งมีลักษณะแตกต่างไปจากภาษีอื่น ๆ ที่กรมสรรพากรเคยจัดเก็บมา ซึ่งมีวัตถุประสงค์ในการจัดเก็บที่สำคัญคือ เพื่อเป็นการหารายได้ ให้แก่รัฐบาล และป้องกันมิให้คนไทยนำเงินตราต่างประเทศออกนอกราชอาณาจักรเกินสมควร ซึ่งจะช่วยบรรเทาปัญหาการขาดดุลการค้า และรักษาดุลการชำระเงินของประเทศ

ผู้มีหน้าที่เสียภาษี

ผู้เดินทางที่มีหน้าที่เสียภาษีการเดินทางออกนอกราชอาณาจักร มีลักษณะดังนี้

๑. เป็นผู้มีสัญชาติไทย หรือเป็นคนต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตให้มีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักร (มาตรา ๓)

ผู้ที่มีสัญชาติไทย หมายถึงคนไทยโดยทั่วไป ไม่ว่าจะเกิดในประเทศไทย หรือเกิดนอกประเทศไทยก็ตาม และรวมถึงผู้ที่ขอแปลงสัญชาติเป็นคนไทยด้วย

สำหรับคนต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตให้มีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักร คือคนต่างด้าวที่ได้รับอนุญาต ตามกฎหมายคนเข้าเมืองให้อยู่ในประเทศไทย แต่หากเป็นกรณีที่คนต่างด้าวที่เข้ามาประเทศไทยเป็นการชั่วคราวหรือระยะยาว หากไม่ได้รับอนุญาตให้มีถิ่นที่อยู่ในประเทศไทย ก็ไม่หน้าที่ต้องเสียภาษีการเดินทางแต่อย่างใด

๒. เป็นผู้เดินทางออกนอกราชอาณาจักร (มาตรา ๘)

บุคคลที่เข้าลักษณะที่จะต้องเสียภาษีการเดินทาง จะต้องเป็นการเดินทางออกไปจากประเทศไทยเท่านั้น หากเป็นการเดินทางจากต่างประเทศเข้ามายังประเทศไทยแล้ว บุคคลดังกล่าวไม่มีหน้าที่ต้องเสียภาษีการเดินทาง

การเก็บภาษีการเดินทางนี้ ถ้าเข้าลักษณะตาม ๑. และ ๒. แล้วจึงจะต้องเสียภาษีการเดินทางทั้งสิ้น ไม่ว่าผู้เดินทางจะเป็นเด็ก ผู้ใหญ่ หรือเป็นข้าราชการที่เดินทางไปราชการต่างประเทศ ไม่ว่าจะเดินทางเพราะเหตุใด ๆ จะต้องเสียภาษีการเดินทาง เว้นแต่จะได้รับยกเว้นตามกฎหมาย

ผู้ได้รับยกเว้นภาษีเดินทาง

บุคคลที่ได้รับยกเว้นภาษีการเดินทาง (มาตรา ๙) มีดังนี้

๑. ผู้มีหน้าที่ทำการเกี่ยวกับการประกอบการขนส่ง ซึ่งโดยลักษณะหน้าที่ผู้นั้นไม่ต้องเสียค่าโดยสาร และเดินทางออกนอกราชอาณาจักร โดยหน้าที่การงานของผู้ประกอบกิจการขนส่ง ซึ่งตนมีหน้าที่ (มาตรา ๙ (๑))

บุคคลกลุ่มนี้ ได้แก่ พนักงานประจำเครื่องบินหรือยานพาหนะซึ่งทำการขนส่งระหว่างประเทศ เช่น นักบิน พนักงานต้อนรับบนเครื่องบิน เป็นต้น ตามปกติบุคคลเหล่านี้จะมีรายชื่อตามแบบ ตม. ๔ ของเจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมือง ซึ่งเป็นบัญชีรายชื่อบุคคลประจำเที่ยวบิน หรือเรือซึ่งออกในแต่ละเที่ยว

สำหรับผู้มีหน้าที่ทำการเกี่ยวกับประกอบการขนส่ง เฉพาะการขนส่งผู้โดยสารออกนอกราชอาณาจักร ด้วยรถยนต์นั่งซึ่งมีที่นั่งไม่เกิน ๗ คน หรือรถยนต์โดยสารที่มีที่นั่งไม่เกิน ๑๒ คน หรือ มีน้ำหนักไม่เกิน ๑,๖๐๐ กิโลกรัม จะได้รับยกเว้นภาษีการเดินทางต่อเมื่อได้แสดงบัตรประจำตัวตาม แบบ ภ.ด.ท.๑๗ ที่ทางกรมสรรพากรออกให้พร้อมทั้งบัญชีคนโดยสารตามแบบ ตม.๓ และบัญชีคนประจำพาหนะตามแบบ ตม.๔ ทั้งนี้ให้แสดงเมื่อจะเดินทางออกนอกราชอาณาจักร

๒. ผู้เดินทางออกนอกราชอาณาจักรโดยใช้ใบอนุญาตผ่านแดน (มาตรา ๙ (๒))

ใบอนุญาตผ่านแดนออกโดยผู้ว่าราชการจังหวัดหรือนายอำเภอ ซึ่งจะออกให้แก่บุคคลที่มีภูมิลำเนาในจังหวัดหรืออำเภอนั้น โดยจะเข้าไปได้ไม่เกิน ๒๕ กิโลเมตร และห้ามอยู่เกิน ๒๔ ชั่วโมง

การใช้ใบอนุญาตผ่านแดนเป็นเพียงข้อตกลงระหว่างประเทศที่จะให้ประชาชนสามารถเดินทางข้ามชายแดนไปมาได้ ที่ใช้กันมากในประเทศไทย เช่น จังหวัดเชียงราย อำเภอสะเตา จังหวัดสงขลา และอำเภอเบตง จังหวัดยะลา เป็นต้น

๓. ภิกษุ สามเณร นักพรต หรือนักบวช (มาตรา ๙ (๓) ประกอบกฎกระทรวง ฉบับที่ ๒ (พ.ศ.๒๕๒๖))

ภิกษุ สามเณร ไม่ว่าจะอยู่ในศาสนา หรือลัทธิใดๆ ได้รับยกเว้นภาษีการเดินทางโดยจะต้องมีหนังสือรับรองว่าเป็นภิกษุสงฆ์จริง เช่น พระภิกษุไทยในพระพุทธศาสนา จะต้องแสดงหนังสือสุทธิของพระ เพื่อใช้เป็นหลักฐานยืนยันว่าเป็นพระภิกษุสามเณรที่ถูกต้อง จึงได้รับการยกเว้นภาษีดังกล่าว

๔. ผู้เดินทางซึ่งนับถือศาสนาอิสลาม ที่เดินทางไปประกอบพิธีฮัจญ์ ณ เมืองเมกกะ ประเทศซาอุดีอาระเบีย (มาตรา ๙ (๓) ประกอบกฎกระทรวง ฉบับที่ ๒ (พ.ศ.๒๕๒๖))

พิธีฮัจญ์ คือการเดินทางไปปฏิบัติศาสนกิจที่เมืองเมกกะ ในเดือนซุลฮิจญะฮ์ ตามวัน เวลา และสถานที่ต่าง ๆ ที่ทางศาสนาอิสลามกำหนดไว้ โดยจะต้องมีหนังสือรับรองเพื่อไปประกอบพิธีฮัจญ์ประกอบเป็นหลักฐานในการพิจารณายกเว้นภาษี

๕. ผู้เดินทางไปทำงานนอกราชอาณาจักรตามสัญญาจ้างแรงงานที่กรมแรงงานให้ความเห็นชอบ (มาตรา ๙ (๓) ประกอบกฎกระทรวง ฉบับที่ ๒ (พ.ศ.๒๕๒๖))

ผู้เดินทางไปทำงานต่างประเทศตามสัญญาจ้างแรงงานที่กรมแรงงานให้ความเห็นชอบ จะได้รับยกเว้นภาษีการเดินทาง โดยทางกรมแรงงานจะออกหนังสือรับรองให้เพื่อจะได้รับการยกเว้นภาษี

๖. ข้าราชการหรือลูกจ้างซึ่งปฏิบัติหน้าที่ประจำสถานทูตหรือสถานกงสุลไทยในต่างประเทศ รวมทั้งสามี ภรรยา บุพการี ผู้สืบสันดาน หรือคนรับใช้ส่วนตัวของข้าราชการ และลูกจ้างดังกล่าว ทั้งนี้ เฉพาะกรณีที่สถานทูตหรือสถานกงสุลไทยนั้นตั้งอยู่ในประเทศที่มีอาณาเขตติดต่อกับประเทศไทย และเฉพาะการเดินทางออกนอกราชอาณาจักรโดยทางบกหรือทางน้ำไปยังประเทศนั้น (มาตรา ๙ (๓) ประกอบกฎกระทรวง ฉบับที่ ๓ (พ.ศ.๒๕๒๗))

๗. ผู้เดินทางซึ่งเดินทางโดยทางบกหรือทางน้ำ (มาตรา ๙ (๓) ประกอบกฎกระทรวง ฉบับที่ ๔ (พ.ศ.๒๕๒๙))

๘. ผู้เดินทางซึ่งเดินทางผ่านประเทศไทยเพื่อไปยังต่างประเทศและจำเป็นต้องเข้าในราชอาณาจักร เพราะเหตุอากาศยานขัดข้องหรือเพื่อรอการเปลี่ยนอากาศยาน เนื่องจากไม่มีอากาศยานที่จะเดินทางต่อภายใน ๒๔ ชั่วโมง แต่ผู้เดินทางดังกล่าวจะต้องเดินทางออกนอกราชอาณาจักรภายใน ๔๘ ชั่วโมงนับแต่เวลาที่เข้ามาในราชอาณาจักร (มาตรา ๙ (๓) ประกอบกฎกระทรวง ฉบับที่ ๕ (พ.ศ.๒๕๒๙))

๙. เดินทางซึ่งเดินทางโดยทางอากาศ (มาตรา ๙ (๓) ประกอบกฎกระทรวง ฉบับที่ ๖ (พ.ศ.๒๕๓๔))

อัตราภาษี

พระราชกำหนดภาษีการเดินทางออกนอกราชอาณาจักรได้กำหนดอัตราภาษีการเดินทางไว้ไม่เกินครั้งละ ๕,๐๐๐ บาท (มาตรา ๘) แต่ได้มีการออกกฎกระทรวงกำหนดอัตราภาษีการเดินทางไว้ดังนี้

การเดินทางโดยทางอากาศ ครั้งละ ๑,๐๐๐ บาท

การเดินทางโดยทางบกหรือทางน้ำ ครั้งละ ๕๐๐ บาท

วิธีการเสียภาษี

การเสียภาษีการเดินทางตามมาตรา ๘ วรรคสอง ประกอบกับประกาศอธิบดีกรมสรรพากร เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเสียภาษีการเดินทางออกนอกราชอาณาจักร ลงวันที่ ๒๘ ธันวาคม พ.ศ.๒๕๒๖ มีดังนี้

๑. การเดินทางโดยทางเครื่องบิน ผู้เดินทางจะต้องชำระภาษีต่อผู้ประกอบการขนส่งหรือตัวแทน ซึ่งจำหน่ายตั๋วโดยสารในทันทีที่ซื้อตั๋วโดยสาร แต่ถ้ามีเหตุจำเป็นไม่อาจชำระได้ เช่นตั๋วโดยสารซื้อมาจากต่างประเทศ ก็อาจชำระภาษีการเดินทางได้ต่อผู้ประกอบการขนส่งหรือตัวแทน

ในประเทศไทย พนักงานเจ้าหน้าที่กรมสรรพากรที่ท่าอากาศยาน หรือที่สำนักงานสรรพากรอำเภอ
 ท้องที่ที่ท่าอากาศยานเชียงใหม่ ท่าอากาศยานภูเก็ต ท่าอากาศยานหาดใหญ่ เป็นต้น ตั้งอยู่ หรือ
 ชำระต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ณ ด่านศุลกากรประจำท่าอากาศยานเชียงใหม่ ท่าอากาศยานภูเก็ต
 หรือท่าอากาศยานหาดใหญ่ เป็นต้น

กรณีที่มีการเดินทางทางอากาศโดยการเช่าเครื่องบินเหมาลำ ซึ่งทางสายการบินจะออก
 บัตรโดยสารให้เพียงใบเดียว การเสียภาษีการเดินทางจะต้องเสียตามจำนวนคนที่โดยสารไม่ใช่ตาม
 บัตรโดยสารที่ออก

๒. การเดินทางโดยทางเรือ ผู้เดินทางจะต้องชำระภาษีการเดินทางต่อผู้ประกอบการขนส่ง
 ทางเรือหรือตัวแทน ซึ่งจำหน่ายตั๋วโดยสารในทันทีที่ซื้อตั๋วโดยสาร หรือถ้าซื้อตั๋วมาจาก
 ต่างประเทศก็ให้ชำระภาษีการเดินทางต่อผู้ประกอบการขนส่ง หรือตัวแทนดังกล่าวในประเทศไทย
 หรือต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ณ ด่านศุลกากรประจำท่าเรือ หรือ ณ สำนักงานสรรพากรอำเภอท้องที่
 (เว้นท้องที่ในเขตกรุงเทพมหานคร) ที่ด่านศุลกากรประจำท่าเรือตั้งอยู่

๓. การเดินทางโดยทางรถไฟ ให้ชำระภาษีต่อพนักงานการรถไฟแห่งประเทศไทย ณ สถานี
 รถไฟกรุงเทพหรือสถานีรถไฟซึ่งจำหน่ายตั๋วโดยสารให้ทันทีที่ซื้อตั๋วโดยสาร ในกรณีที่ไม่ได้ซื้อตั๋ว
 รถไฟที่กรุงเทพหรือหาดใหญ่ให้ชำระภาษีต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ณ ด่านศุลกากรประจำพรมแดน
 หรือ ณ สำนักงานสรรพากรอำเภอท้องที่ที่ด่านศุลกากรประจำพรมแดนตั้งอยู่

๔. การเดินทางโดยทางอื่น ผู้เดินทางต้องชำระภาษีต่อผู้ประกอบการขนส่งซึ่งจำหน่ายตั๋ว
 โดยสารให้ทันทีที่ซื้อตั๋วโดยสาร

ในกรณีที่ไม่มี การซื้อตั๋วโดยสารให้ผู้เดินทางชำระภาษีต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ณ ด่าน
 ศุลกากรประจำพรมแดน หรือ ณ สำนักงานสรรพากรอำเภอท้องที่ที่ด่านศุลกากรประจำพรมแดน
 ตั้งอยู่

การชำระภาษีการเดินทางตามหลักเกณฑ์ข้างต้น ให้ชำระเป็นรายบุคคลไม่ว่าจะมีการออก
 ตั๋วโดยสารเป็นรายบุคคล หรือเป็นกลุ่ม

หน้าที่และความรับผิดชอบของผู้เสียภาษี

ผู้เดินทางจะต้องชำระภาษี และได้รับบัตรภาษีการเดินทาง โดยบัตรภาษีการเดินทางมี ๓
 ท่อน ผู้จำหน่ายบัตรจะเก็บต้นข้าวไว้ และมอบท่อนที่ ๒ และ ๓ ให้แก่ผู้เดินทางซึ่งผู้เดินทางจะต้อง
 มอบให้แก่เจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมืองก่อนออกนอกประเทศ เจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมืองจะตรวจ
 แล้วฉีกท่อนที่ ๒ เพื่อรวบรวมส่งสรรพากร ส่วนท่อนที่ ๓ จะคืนให้แก่ผู้เดินทางเป็นหลักฐานว่าได้
 ชำระภาษีไว้แล้ว

บัตรภาษีการเดินทางตอนที่ ๓ ยังใช้เป็นหลักฐานในการลงบัญชีในกรณีของบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลออกค่าภาษีการเดินทางให้แก่พนักงานของตน

ในกรณีที่ผู้เดินทางไม่แสดงหลักฐานการชำระภาษีหรือหลักฐานการได้รับยกเว้นภาษีเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมืองจะไม่อนุญาตให้ผู้นั้นเดินทางออกนอกราชอาณาจักร

หน้าที่และความรับผิดชอบของผู้ประกอบการขนส่ง

ผู้ประกอบการขนส่งมีหน้าที่รับชำระภาษีการเดินทางและออกบัตรภาษีให้แก่ผู้เดินทาง

ผู้ประกอบการขนส่งที่จะรับชำระภาษีการเดินทาง จะต้องมายื่นคำร้องต่อกรมสรรพากรพร้อมตัวอย่างบัตรลายมือชื่อ และมารับบัตรภาษีการเดินทางมาจำหน่ายภายในสิบวัน ต้องทำบัญชี รับจ่ายคงเหลือเป็นรายวันให้เสร็จภายใน ๓ วัน นับแต่วันที่รับมาหรือจ่ายไป

สำหรับการนำส่งภาษีการเดินทางให้นำส่งดังนี้ คือ

ภาษี วันที่ ๑ - ๑๐ นำส่งภายในวันที่ ๑๕ ของเดือนเดียวกัน

๑ - ๒๐ นำส่งภายในวันที่ ๒๕ ของเดือนเดียวกัน

๒๑ - สิ้นเดือน นำส่งภายในวันที่ ๕ ของเดือนถัดไป

ในกรณีที่ผู้ประกอบการขนส่ง ทำบัตรภาษีการเดินทางสูญหายหรือขาดจำนวนไปโดยไม่ได้เกิดจากเหตุสุดวิสัย ถือว่าผู้ประกอบการขนส่งได้ใช้บัตรภาษีนั้น ในการรับชำระภาษี และต้องเสียภาษีการเดินทางตามจำนวนบัตรที่สูญหายหรือขาดจำนวนไป

การขอคืนภาษี

บัตรภาษีการเดินทางมีอายุการใช้งาน ๓ เดือนนับจากวันที่ได้ชำระภาษีการเดินทาง ถ้าผู้เสียภาษีไม่ได้เดินทางจะต้องขอคืนภาษีโดยมีอายุความการขอคืนภายใน ๑๘๐ วันนับแต่วันที่ชำระภาษี (มาตรา ๑๐)

บทลงโทษ

ผู้เดินทางที่หลีกเลี่ยงหรือพยายามหลีกเลี่ยงโดยเดินทางออกนอกประเทศ โดยไม่ยอมเสียภาษีการเดินทางจะได้รับโทษ คือ เสียเบี้ยปรับ ๒ เท่า และเงินเพิ่มอีกร้อยละ ๑.๕ ต่อเดือน หรือเศษของเดือนโดยไม่รวมเบี้ยปรับ นอกจากนี้ยังมีโทษทางอาญา จำคุกไม่เกิน ๖ เดือน หรือปรับไม่เกินสามพันบาท

สำหรับผู้ประกอบการขนส่งที่รับชำระภาษีการเดินทางจากผู้เสียภาษีแล้ว แต่ไม่นำส่งภาษีตามหลักเกณฑ์ที่อธิบดีกรมสรรพากรกำหนด ต้องรับโทษคือ เสียเบี้ยปรับ ๒ เท่า และเสียเงินเพิ่มอีกร้อยละ ๑.๕ ต่อเดือนหรือเศษของเดือนของภาษีที่ต้องเสียโดยไม่รวมเบี้ยปรับ